

Kwa baka zliya tsasliƼi Pəl kaa Timəte Kwəma dza ghwəmməə gha sənataa dzəkən zliya na

Zliya nay, kwa baka zliya tsasliƼi Pəl na kaa Timəte. Ghala pətsa vay, ghəci kwa fərshina kwa baka səda ci tə hidī ka Rəm na.

Tə kwa kəni zliya nay, mbə gəzə na Pəl dzəkən shiy kəsay. Ghəciy, wəzə nəwhwə na kwal tsa Yesəw. Nana kiy, mbəzli daf̄ zlay na kwətiy, ghəci na, aa sənay ndəkwə nzee ta məti, kə. Na gəzanci na kaa Timəte nza ghəci səəkə ta kwəmay mətse ci li tan̄tan̄ (vəh 4:6-22).

Zliya naa kwa kəni mbə zliyahi tsasləhwə Pəl gwa'a gwa'a.

Avanay njasa nəwva kwəma mbə zliya na:

Vəh 1:3 pa' tə vəh 2:1-13 Pəl məni 'wəsa kaa Hyala ta dī tsa Timəte lə ta bə tsa banavə na nəfə tsa ci kaa Yesəw. Dzəghwa na diba ka gəzanci kaa Timəte a ghəci garəy jarjar kwa kwal Hyala ya mbə ngəra'wə, nza ghəci jihəvaa dzəmbə gəzə kwəma Hyala katan̄ na.

Vəh 2:14 pa' tə vəh 4:1-5 Pəl gəzanci kaa Timəte a ghəci ndəghwə ghən tsa ci va mbəzliy pala ghəpəhi gəmgəm ni va kəti ma mbəzli kwa kwal Hyala, kala dzar ma kwa mbəzliy bəni shi dzərvə va kaa mbəzli. Zhini na ka gəzanci a ghəci nəw səəbə Pəl,

ka garøy wəzə wəzə tə kwəma bənivə na va
ghəci jəwəy.

Vəh 4:6-22 Pəl gəzə kwəmaa dzəkən sləni ci
mənəhwə na, zhini ka mənəi 'wəsa ghəci kaa
Ndə sləkəpə sa kəətiti na.

Pəl səkwə Timote

¹ Yən tsasli na zliya na, yən yən Pəl, ntsa
tarəvə Hyala ta nza ka ndə kwal tsa Yesəw
*Kəristəw, ta gəzə kwəma kaa mbəzliy dzəkən
piy tsa gəzəkə Hyala bənsi səvəri mbə jakəva
tsa shi lə Yesəw Kəristəw. ² Kaa ngəŋa gha
Timote tsaslee zliya na. Gha gha zəghwee dītee
tərəŋw. Məntəŋa wəzə hwər tsa nzə Didi Hyala,
ghəshi lə Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw, mba'a
ghəshi zhəhwərti zhəhwər tə gha, zhini mba'a
ghəshi ndaŋa zərkə mbə nzəy tsa gha.

Pəl mətəhanci bərci kaa Timote

³ 'Wəsa nə ya kaa Hyala ghərantee va sləni lə
nəfə tsee dəwdew, njasa niy mənəhwə jijihira
va. Mbə mananta 'wəsa kee nza tə gha. Ya
hwəmba cə'wee Hyalay, war mbə cə'wə kee
nzaa dzəkən gha, havəghwə lə həvir gwa'a.
⁴ Ka za ghən tsee ta wahə niy wahəhwə gha va
tə ya ghala vəghwə tsa madēe va ta dzaraw.
Tərəŋw mawtee zhiniy nāŋa, ta mbə nəfə tsee
vəshiy. ⁵ Ka za ghən tsee dība ta nəfə tsa gha va
banavə gha gwanay kaa Yesəw *Kəristəwəw. Ma
kwatanay, pərbə kəhəŋa Ləwizə banavə na nəfə
tsa nzə kaa ngəci, zhən məŋa 'Wənise. E sənay,

gha kwërakwë kiy, a gha banavë nëfë tsa gha gwanay kaa Yesëw. ⁶ Va tsëgha gëzanëe ëntaa ghën tsa gha zay, ë pë ghaa jihëva ta ghëra slëni Hyala lë vëli vëlitëña *Safë tsa Hyala. Ghala vëghwë tsaa fakënnëe va dëvë ndanä Hyala bërci va. ⁷ A na Safë tsa nzë va ndammë Hyalay, Safë tsaa mënimmmë hwëlikwë naw, bërci naa bëmmë, ta mbë ghwëmmë ghërantä slëni kaa Hyala, ka bëmmë bërci ta mbë ghwëmmë dï nihwëti mbëzli, lë ta sënay kësë ghën tsa ghwëmmë wëzë wëzë.

⁸ Ghënzë tsëgha kiy, ëntaa gha ha'wë lë gëzë kwëmaa dzëkën Ndë slëkëmmë kaa mbëzli ma. Æntaa gha ha'wë diba ya tsëgha nzëe kwa fërshina ta kwëma Yesëw ma. Æ pë ghaa sa ngëra'wë të mbërkë ta kwëma wëzë na va, njasa see tsa kwërakwë. Æ pë ghaa sa ngëra'wë lë bërci ndanä Hyala va. ⁹ Hyala vay, ghënzë mbëlitëmmë na, zhini ghënzë harvëmmë, ta mbë ghwëmmë mënimmmë ka mbëzli nzë. Ma dibay, mbëlitëmmë na të slëni mënti ghwëmmë wëzë naw. Sa nzana tsëgha ghënzë dï mbëlitëmmë na, sa dï na mëntëmmë wëzë hwër tsa nzë. Ghala hidï ghwëla ta ghava tarëkë na mënimmmë wëzë hwër tsa va të mbërkë slëni dza Yesëw Këristëw ta mëni. ¹⁰ Nana kiy, a wëzë hwër tsaa niy tarëkë Hyala va mëni kaa mbëzli cikëvërivay dzëti ngwëla bazhë bazhë. Sa nzana mba'a Ndë mbëlimmmë Yesëw Këristëw sëäkëy dzëti hidï,

---

1:6 1:6 1Tim 4:14   **1:7** 1:7 Rm 8:15   **1:8** 1:8 2:9; Rm 1:16
1:9 1:9 Ef 2:8-9; Tit 3:5   **1:10** 1:10 Zhj 1:14; Tit 3:6; piy lë
mëti: 1Kwër 15:20, 55, 57; Ebr 2:14-15

mba'a 'wəshamti bərçi məti. Səvəri mbə kwəma mənti na va tsəghay, ə di naa cimmə, mba'a pə ghwəmmə zləbavə kwəma wəzə na vay, ta kwəmavə piy tsaa kədi ma dza ghwəmmə.

¹¹ Hyala fəyra na ka ndə kwal tsa nzə, ta gəzanshi kwəma wəzə na va kaa *mbəzliy kamaa ka Zhəwifə lə ta bananshi. ¹² Tə mbərkə kwəma va nzee mbə sa ngəra'wə sənzenva kwa fərshina. Ya tsəgha nzə kiy, ka hazlənee va ngəra'wə tsa va tepəw, sa nzanay e banavə nəfə tsee kaa Yesəw, mba'ee sənay, mbə nəfə tsee na, a bərçi və ta ndəghwəti sləni ci va ndara na pa' fəca vici dza naa zhəghəvaa səkə ta sla ngwəvəə dzəkən mbəzli, pən.

¹³ Ma kwəma katanə na va gəzanə yay, gəzanshi kaa nihwəti mbəzli war njasa favə gha va vəya. Gha mbə gəzanshiy, di tə gha mbəzli. Mba'a gha banavə nəfə tsa gha gwanay kaa Yesəw Kəristəw. Ma bərçi ka ghwəmmə vaa kwəmavə ta məni tsəghay, sa nza ghwəmmə jakəjakə lə Yesəw Kəristəw na. ¹⁴ A pə gha kəsəvə kwəma wəzə na va ndanə Hyala bekir dəvə. Safə tsa Hyala va fambə na mbə nefer ghwəmmə dza naa kəətiŋa ta kəsə nzə.

¹⁵ A gha sənay, a mbəzliy nəw Yesəw tə hidī ka Azəy zlara gwanashi. Mbə shi na kar Fizhel ghəshi lə Erməwzhen. ¹⁶ Ma na 'Wəneshifər na nacy, mbə dəpəra nəfə tsee ka naa nza ya hwəmbə. Kar naa ha'wə ta dzəvəghee kwa kwəma mbəzli ya tsəgha nzee

kwa fərshinaw. Ə cə'wee Ndə sləkəmmə a ghəci mananatishi wəzə hwər kaa mbəzli kəghi tsa ci gwa'a. ¹⁷ War sa səəkəy na tikəə dzəmbə məlmə Rəməy, tərəjw pəlahwə na pətsa nzee ti wəzə, dza na mba'a kəsara. ¹⁸ A Timəte, a gha sənay kwərakwə njasa kəətəhwəra na, ghala pətsaa nzee va mbə məlmə Efesə. Ə cə'wee Ndə sləkəmmə, a ghəci mananati wəzə hwər tsa ci, fəca vici dza naa səəkə ta məni ngwəvəə dzəkən mbəzli.

2

Ndə ghəra sləni tsa Yesəw *Kəristəw lə nəfə kwətij

¹ Na na ghay zəghwee Timəteyey, a pə ghaa sə'wa kwəma mbə sləni gha. Wəzə hwər tsa Hyala va ndammə na mbə jakəva lə Yesəw Kəristəw dza naa ndəna bərçi ta məni nze.

² Kwəma Hyalaa niy favə gha va səvəri mbə miy tsee, yən mbə gəzanshi kaa mbəzli dənəy, bəvə kwəma va, a gha banavəshi mbə dəvə shi kaa mbəzli katanj ni gar mbay ghəshiy bananshi kaa nihwəti mbəzli kwərakwə.

³ Mba'a kə ngəra'wə kəsəna tə mbərkə kwəma Yesəw Kəristəwəy, ə pə gha dzaa sa, njasa ka nihwəti mbəzli vaa sa. Sə'wa mbə sləni Kəristəw njasa ka ndə sawji vaa sə'wa mbə mbəz. ⁴ Mba'a kə ndə sawji mbə mbəzəy, wəzə wəzə ka naa ghəra sləni ci, ta təbanci kaa ntsa ci dikə tsa. Kar naa kəslimbə ghən mbə məni shi məni mbəzli gəmshī ni dzar mbə məlməw,

tsəgha na lə gha kwərakwə ki. ⁵ A gha sənay fa, mba'a kə ndə pəhətəvay ta kəsli bali ta gwəramti, mba'a kə kala kəsli lə kwal njasa dī məndiy, ka dza məndiy wanaghə zhəmə ciw. ⁶ Ndə za tsaahwə ngəra'wə dalala mbə zay, pərba ghəci ka naa kwəmavə na ci bəla mbə shi zati na va kwərakwə. ⁷ Təkə tə gha wəzəə dzəkən kwəma gəzanjəe va. Mba'a pə ghaa təkə kwəmaa dzəkənəy, a Ntsaa sləkəmmə taa ndanə məhərli wəzə na ta sənata kwəma dī kwəma va gəzə gwa'a.

⁸ Zəzətiy dzəkən Yesəw Kəristəw, ntsa mbə hwəhwə tsa mazə *Davitə. Sa pəəsliti məndiy, dza na mba'a satiy mbə mətī njasa gəzəkə kwəma wəzə na va. Ghənzə na kwəma wəzə na va gəzəe kaa mbəzli. ⁹ War tə mbərkə ti kee sa ngəra'wə. Mba'a məndi tsaghwara kwa dənjw nja ndə yidfi kwəma. Ya tsəgha tsaghwara məndi kwa dənjwəy, ma na kwəma Hyala na, ndə tifa ka mbay tsaghwa kwa dənjwəw. War mbə mətəhə gəzə nzə dza nihwəti mbəzliy nza kwa kwəma kwa kwəma. ¹⁰ Ava va tsəgha sə'wee sa ngəra'wə ghəngəhən ghəngəhən. Tawa sə'wee ngəra'wə tsa va kiy, sa dēe nihwəti mbəzli tsəhavə Hyalaa mbəlishi mbə Yesəw Kəristəw kwərakwə. Ta dza ghəshiy nzəyshi tə pətsa gwəmati Hyala mbə mazə tsa nzə shəndəkə tsa mə ghwəmə pa' kwa ndimndim. ¹¹ Tsəgha dza ghaa sə'wa kwərakwə ki, sa nzana kwəma dze na ta gəzəy, kwəma katan katan na na:

2:5 2:5 4:7-8   **2:8** 2:8 Rm 1:3-4; 1Kwər 15:4   **2:9** 2:9 1:8; Ef 3:1; Flp 1:12-14   **2:10** 2:10 Rm 5:2; Kwəl 1:24   **2:11** 2:11 Rm 6:8

Mba'a pə ghwəmmə bəkwəmmə lə Kəristəwəy,
ta piy dza ghwəmmə li kwərakwə.

¹² Mba'a pə ghwəmmə garəmmə jarjar tə
kwəma Hyala

ya mbə ngəra'wəy,

ta mənī mazə dza ghwəmmə li kwərakwə.

Mba'a pə ghwəmmə ni sənay tsava ndə ghəyəw
pə ghwəmməy,

ta gəzə dza na, sənashi nini mbəzli yaw,

kə kaa ngəmmə kwərakwə.

¹³ Mba'a pə ghwəmmə zhəghanavə hwəm kaa
kwəma ciw,

na naci na, ka dza naa zhəghə hwəm kaa kwəma
ciw.

Sa nzanay, ka mbay naa zhiniy

vərasləti vəraslə kaa ghən tsa ciw.

*Njasa ka ndə ghəra sləni nzə, ka na təbanta
kaa Hyala*

¹⁴ Zazanshi tə gha kwəma gəzəkəñee va kaa
mbəzliy nəw kwal Hyala. Ma nza ghəshi təkəə
dzəkən. Gəzanshi wəzə lə slən tsa Hyala: Ka hə
həerəva ghwəy ta kwemer ghəngghən ghəngghən
ni ma, pə gha kaa ngəshi. Sa nzanay, gəla ni
tsəgha ni va shiy na, ka dza ghəshiy kəətiti ndə
ya jəw nzəw. War ə na na dza ghəshiy yidivəri
nefer mbəzliy fafashi gwa'a tsəgha. ¹⁵ Ta na tsa
gha ghənəy, ə pə ghaa jihəva, nza shi mənī gha
təbə kwa kwəma Hyala. Ə pə gha mənīña ka ndə
ghəra sləni tsa kama shi ha'wə ha'wə ni mbə
sləni ci kwa kwəma Hyala, saa canshi kwəma

kataŋ na lə kwal tsa nzə kaa mbəzli. ¹⁶ Ma na kwemer gəmshi ni va təbə ma va Hyalay, ka i miy tsa gha ghaa dzəmbə shi ma.

Sa nzana, mbəzliy gəzə gəla shi tsəgha ni vay, sahə sahə na, mbərəkə dza ghəshiy zlay kwal Hyala. ¹⁷ Ma kwəma shi va dibay, ə naa zləliwa dzar mbə mbəzli nja zhi danwazha tsaa nza va tə ndə kala kəfi ma. Mbə gəla mbəzli ka bananshi *kwəma jikir na va kaa mbəzli na kar Himene ghəshi lə Filetə. ¹⁸ Ma mbəzli vay, ka bananshi kwəma kataŋ na ghəshi kaa mbəzliw, war dzərvaa na bananshi ghəshi kaa mbəzli. Ma kə ghəshiy: A Hyala zhanakati mbəzli mbə məti mbərədzəta, kə ghəshi. Dza ghəshi mba'a ghəshi səvəri məhərli nihwəti mbəzli lə kwəma shi va, mba'a niva zlay nəw kwal Hyala sənzenva. ¹⁹ Ya tsəgha nzə kiy, na kataŋ na kwəma Hyala na ka zhəghəva naw. Ghala mbə lə səfa ciki tsaa nzəyta va bəlbələw. A məndi tsaslatiy dzəti səfa ciki tsa va: «A Ndə sləkəpə sənashi nici mbəzli» kə məndi. Zhini ba na: «Ntsaa ni, ntsa Ndə sləkəpə *Kəristəw nzee kəy, ə kə zlata məni kwəma jikir na» kə məndi.

²⁰ A ghwəmmə sənay, mbə ciki tsa ndə shiyəy, ghəngəhən ghəngəhən na shiy mbəba, tifa kwekwer məntim tə tsahi mbəzə, tifa kwekwer 'yesler, tifa kwekwer gagahi, tifa həlepipi, dza ghaa kəsashi. Ni wəzə wəzə ni vay, fəca nza makwaghwa tifa ka məndiy bəshiy səvəri. Ma nihwəti va na, ta zəmə shi zəmə kəghi ya

hwəm na sləni shi. ²¹ Tsəgha na lə ghwəmmə kwərakwə. Mba'a kə ndə zлата məni kwəma jikir na njasa gəzee vay, nja kwakwa tsa məntim va tə tsahi mbəzə ka məndiy bəə səvəri war ta makwaghwa dza naa nza. Ma ntsa vay, sa Hyala dza naa nza, ta bəvə dza Hyala ta sləni nzə. Ghəciy, ya ta namaba sləni wəzə na gwa'a na, war yə ka naa ni.

²² Ə gəzanee, əntaa gha məməni gəla shi di nihwəti gwəla va məni gəmgəm ni ma. Tsarakə pə gha zlay kwal tsa gəla shi tsəgha ni va. Lə kwal tsa nzə pə ghaa nəw kwəma, ya namaba nzə. Kəsəvə kwəma Yesəw Kəristəw, banavə nəfə tsa gha wəzə wəzə. Ə pə ghaa di nihwəti mbəzli, ka nzəy lə zərkə kwa jipə tsa ghwəy lə mbəzli nza nəfə tsa shi dəwdəw, mbəzliy cə'wə Ndə sləkəpə. ²³ Ma na ghəpəhi kama ghən va ti shiy, ka i miy tsa gha ghaa dzəmbə shi ma. A gha sənay, gəla ghəpəhi tsəgha ni vay, war lə miy ka ghəshiy kərkəva. ²⁴ Ta na ndə ghəra sləni kaa Ndə sləkəpəy, ka təbə na ghəciy məni miy lə mbəzliw. Na nacy, war wəzə təbə na ghəciy mananshi kaa mbəzli gwanashi. Ka bananshi shiy kaa mbəzli lə məhərli, mba'a sənay sə'wa kwəma shi. ²⁵ Ya ə nza mbəzli tifa kala di zləba kwəma ciy, mba'a sənay bananshi shiy lə məhərli. Nda nza Hyala ghavəə kətitishi, mba'a ghəshi zhəghanti nzəy tsa shi, ta sənata na katanə na kwəma. ²⁶ Ya tsəgha kəəsətishi *ndə jaka tsa Hyala nja kwa zhəva, ka mananci kwəma di na ghəshiy, a məhərli shi wəzə na taa

zhəkəta bərkee, ta mbə ghəshiy mbəlishi səvəri mbə dəvə ci.

3

Shiy dzaa məniva hid'i ndəkwə ta kərə

¹ A zəghwee Timote, fə tə gha ghən wəzə ta kwəma dfee na gəzəna tikə: Ge'i lə kwa kəni vəghwəy, vəghwə tsa 'yahə'yahə tsa dza naa nza. ² Sa dza naa nza ghalabay, war tsa shi ghən dza mbəzliy dī, ka məni mətse tərənw ta gəna, ka vəshi, ka kəli ghən tsa shi, ka tsəərə Hyala, ka dza mbəzliy dī fəti va mbəzliy yakəshiw, ka ghəshi dzay, kala məni ma 'wəsa kaa mbəzliy kətitishi, ka dza ghəshiy ha'wə tə shiy dzar kwa bəla Hyalaw. ³ Mbəzli va difay, jikir dza hwər tsa shiy nza, ka dza hwər tsa shiy zhanshi ta ndəw. War ə dza ghəshiy tsəhtsəhə dzəkən nihwəti mbəzli, ghwampa ghwampashi dza ghəshiy məni shiy, ka ndərəm lə mbəzli. Ka dza ghəshiy dī məni wəzəw. ⁴ Ka nga dafa ta nihwəti mbəzli dza ghəshiy nza, ka məni war kwəma kama ghən ti, ka kəli ghən tsa shi tərənw. Na nashiy, shiy təbanshi dza ghəshiy dī məni, kala dī ma Hyala. ⁵ Ka ghəshi dzay, mba'a ghəshi mənti ghən tsa shi nja ka nəw Hyala, kala zləba ma na katar na kwəmaa dzaa fənsi bərce kwa kwal Hyala tsa va. Gəla mbəzli vay, kərakə pə gha zlay kwal tsa shi. ⁶ Nihwəti mbəzli mbə mbəzli vay, ə ka ghəshiy dzakə ghi tsa mbəzli ka dzaa ngədī mi'i daw daw bərce ni kəsashi

---

3:1 3:1 1Tim 4:1; 2Pi 3:3; 1Zhy 2:18; Zhəwdə 18   **3:2** 3:2-4 Gal 5:19-21   **3:5** 3:5 Mt 7:15, 21; Rm 2:19-20; Tit 1:16   **3:6** 3:6 Tit 1:11

ghèshi kèyfa, ta mbè mi'i vaa bèvè kwèma shi va tsègha. Mi'i vay, ka mèni *kwèma jikir naa ghèshi tèreŋw, ka mèni kwèma dī vègha shi. ⁷ Mbè dī bènivè shiy mi'i va na, daw mèhèrli shi ta sènata na katan na kwèma. ⁸ Gèla mbèzli vay, mbazaa nga ghèshi lè kwèma Hyala njasaa niy mèni kar Zhanesè va ghèshi lè Zhambèresè mbèradzè, * kala zlèba ma kwèma Mèyizè. Na nashiy, yidi yidi na mèhèrli shi. Banavè nèfè tsa shi ghèshi katan katan kaa Yesèwèw. ⁹ Ka dza ghèshiy dzavè dza kèrakè lè na shi va slèniw, sa dza naa nzay, dan dza mbèzliy fèti ghèn ta slèni shi va kama ghèn ti, njasa niy fètim va ghèn ta slèni kar Zhanesè va kama ghèn ti ghèshi lè Zhambèresè mbèradzè.

Kwèmaa zèzè dzèkèn ya hwèmba

¹⁰ Ta na tsa gha ghènèy Timètèyey, gwa'a gwa'a sènashi gha shi bananshee kaa mbèzli. Gwa'a naghanti gha ya nzèy tsee kwa kwal Hyala. A gha sènata kwèma dèe mbè slèni ghèree. A gha sènay ya njasa banavee nèfè tsee kaa Yesèw, ya njasa sè'wèe kwèma gwa'a. A gha sènay dība njasa dèe mbèzli, njasa kèsèvèe kwal Hyala wèzè. ¹¹ A gha sènay njasa sahwèmra mbèzli ngèra'wè dība. A gha sènata kwèmaa sèkè kènee mbè mèlmè Antiyèshè, lè mbè

3:8 3:8 Sèvèri 7:11, 22; 8:3, 14; 1Tim 6:4-5 * **3:8** 3:8 Kar Zhanesè lè Zhambèresè tsa vay, slènedemerèy niy fanati ka Zhèwifè kaa ka dèfèlèè niy nga mbaza va lè Mèyizè tè hidī Ezhīpètè na ghèshi (Sèvèri vèh 7:11-12). **3:10** 3:10 Rm 16:24; 1Tim 1:5 **3:11** 3:11 SlèniKY 13:50; 14:5; 14:19; sa ngèra'wè: Cem 34:20; 2Kwèr 11:23-29

məlmə Ikəniyəm, mba'a mbə məlmə Listər gwa'a. Na katanə nay, tərənəw samiyra ghəshi ngəra'wə. Ləy hwəm shi va kiy, a Ndə sləkəpə mbəlikəvərida mbə ngəra'wer va gwanashi. ¹² Ta na nava na katanə nay, ya wa ntsaa dī nəw kwal Hyala wəzə njasa təbə na, tə sa nzee ntsa Yesəw *Kəristəw kəy, ta sancī ngəra'wə dza mbəzli. ¹³ Ma na mbəzli kəsəvə war mənī jikir tsa shi, lə slasla dzərvə shi na shiy, war ə dza ghəshiy dza kwa kwəma kwa kwəma lə kwəma shi gəmgəm na. War ka ngədishi *ndə jaka tsa Hyala, ka ngədī nihwəti mbəzli ghəshi kwərakwə.

¹⁴ Na na ghay Timoteyey, ə pə gha garəna tə shi bənivə gha va wəzə, sənashi gha ka shi katanə ni, lə nəfə tsa gha gwanay. Sa nzanay, a gha sənay gəla ntsa bənivə gha va shi va və wəzə. ¹⁵ Kəsəvəshi wəzə, sa nzanay, ghala ghaa zəghwəna sənata gha kwəma mbə Zliya Hyala. Kwəma mbə vay, ghənzə dza naa citəna kwal tsaa sənata kwəma, ta mbə Hyalaa mbəlītəna, sa bənavə gha nəfə tsa gha kaa Yesəw Kəristəw. ¹⁶ Gwanata kwəmaa tsaslita mbə Zliya Hyalay, kwəmaa səkə va Hyala na, na tsasliti mēndi. Zliya vay, wəzə na ta bənimmə kwəma katanə na. Mba'a pə ghwəmmə mēnti *kwəma jikir nay, ka cimmə ghənzə, zhini ka zhəghəmməə zhəghwa kwal tsa wəzə tsa, ka bənimmə mənī sləni njasa dī Hyala. ¹⁷ Sa mənī kwəma Hyala va tsəghay, ta mbə ntsa Hyalaa nza gwəma gwəma mba'a

---

3:12 3:12 Mt 16:24; Zhj 15:20; SləniKY 14:22; 1Tes 3:3 **3:14** 3:14 2:2; 1Tim 1:10 **3:15** 3:15-16 Zhj 5:39; Rm 15:4; 1Tim 4:13; 2Pi 1:21 **3:17** 3:17 2:21

kwəməvə shiy dzaa kəəti ta məni sləni wəzə na gwanata.

4

¹ Ə cə'wəneə mbə slən tsa Hyala lə mbə slən tsa Yesəw Kəristəw a gha gəzə kwəma Hyala kaa mbəzli. Ə cə'wəneə tə mbərkə səkə tsa Yesəw Kəristəw ta sla ngwəvəə dzəkən mbəzli tə ghwəməshi ni lə ni bəkwə bəkwə ni, ghəci saa dza va ta səkə ta sləkə mbəzli, ² Ə gəzanee, ə pə ghaa gəzə kwəma Hyala kaa mbəzli, ka jihəvaa dzəmbə gəzə nzə. War ə pə ghaa gəzanshi. Ya ghala vəghwə tsa dī mbəzli fa nzə, ya ghala vəghwə tsa dī ma ghəshi favə gwa'a. Mba'a kə mbəzliy məni *kwəma jikir nay, ə pə ghaa nabəshi, ka gəzanshi a ghəshi zlata məni nzə. Ə pə ghaa mətəzahanshi bərçi ta məni na wəzə na kwəma. Gha mbə bananshi kwəma Hyalay, ə pə ghaa sə'wa kwəma. ³ Sa nzanay, a tsəhwəti vəghwə dzaa səkəy, vəghwə tsa vay, ka dza mbəzliy dī favə na katan na kwəma məndiy bananshiw. War kwəma dī vəgha shi dza ghəshiy məni. Ka ghəshi dza na, tsəha' ghəshi tsəhavə mbəzliy bənipə shiy təbanshi. ⁴ Ka dza ghəshiy dī fa na katan na kwəmaa dzəghwa sləmə shiw. Mbərəkə dza ghəshiy zlata na katan na kwəma, ka dzashi ta fafa kwəma jiji.

⁵ Na na ghay Timoteyey, gwəməvə ndəghwə ghən tsa gha wəzə, mbə shiy gwanashi kwa

---

4:1 4:1 SləniKY 10:42; 2Kwər 5:10; 1Pi 4:5   **4:2** 4:2 SləniKY 20:20, 31; Tit 1:13   **4:3** 4:3 1Tim 1:10; 4:1   **4:4** 4:4 1Tim 1:4

kwəma Hyala. Ə pə ghaa sə'wa ngəra'wə tsaa dzəkən gha. Gəzanshi Yəwən kwəma wəzə na kaa mbəzli. Wəzə wəzə pə ghaa mənı sləni ndaŋa Hyala mbə dəvə gha ta mənı nzə.

⁶ Ta na tsee ghənəy, ndal tərə vəghwə tsee ta mətıw. Nja shi ka mənđi vaa dza ta ta Hyala li shi nzee. ⁷ Wəzə wəzə gherantee sləni kaa Yesəw Kəristəw, ghala mbə ghəy lə ntsaa mbəzəti mbəz tsa wəzə tsa vaw. E kərkamti sləni ndara Hyala ta mənı nzə, nja ntsaa kəđamti kəsli bali ci va nzee. E nəwti kwal Hyala pa' tə pətsa kərkə na kala zhəghanavə hwəmee. ⁸ E sənay nanay, mbə ndəghəra na zhəmee va Hyala mə ghwəmə, sa nzana mba'ee mənira ka ntsa slar tsa. Ndə sləkəmmə tsaa mənı ngwəvə va lə kwal tsa nzəy, ghəci dza naa bəra zhəmə va. Fəca dza naa səəkə ta mənı ngwəvəə dzəkən mbəzli dza naa bəra. War kaa ngəra dza naa bəra zhəmə va kwətiraw, ya wa ntsaa ndəghə vəghwə səəkə tsa Kəristəw lə nəfə kwətıŋəy, ta banavə dza na kwərakwə.

Pəl har Timote, ta səəkəə dzəvəgha

⁹ A zəghwee Timote, ə pə ghaa diva ta səəkə tikəə dzəvəghee kyanwkyanw. ¹⁰ Sa nzanay, a Demasə zlara mba'a dzay dzəmbə məlmə Tesalənikə, sa đi na shi tə hidı. Ma Kəresense naci na, mba'a dzay dzəti hidı ka Galatə, mba'a Titə dzay dzəti hidı ka Dalmati. ¹¹ Kwataka Ləwka na saa tərmbə vəghee tikə gwa'a tsəgha.

4:6 4:6 Flp 2:17; 2Pi 1:14   **4:7** 4:7-8 1Kwər 9:24-25; Flp 3:12-14; 1Tim 1:18   **4:10** 4:10 Flp 2:21; Demasə: Kwəl 4:14; Flm 24; 1Zhn 2:15; Titə: 2Kwər 2:13   **4:11** 4:11 Ləwka: Kwəl 4:14; Markə: Kwəl 4:10

Fəca ka gha madfiy səəkəy, pəməkəvə tə gha Markə kwasəbə gha. Sa nzanay, ta kəətitera dza naa dza tikə mbə slənee. ¹² Na na Tishikəy, e ghwənay tsavaa dzəmbə məlmə Efesə. ¹³ Ghaa səəkəy, tsəhəŋa tə gha mbə məlmə Tərawasə, nza gha dzakə ghi tsa Karpəsə bəvəra kwəban tasli tsee kəyba. Bəvə tə gha Zliyahi kwəma Hyala diba, gaw ni ka hwəta va na ni gwəree dī.

¹⁴ Alekəsandərə ndə pəsli tsa vay, tərəŋw məntəra na *kwəma jikir na tikə. Ndə sləkəmmə dza naa wanci zhəmə kwəma ci va jikir na. ¹⁵ Ya gha ciy, ndəghwə tə gha ghən tsa gha və, nəghətaa ghəci məntəŋa kwəma jikir na kwərakwə. Sa nzanay, ka dī naa favə shi bəni ghəy va kaa mbəzli ya jəw tsətsəw.

¹⁶ Fəca ghee garə kwa kwəma mbəzli tə ngwəvə, ta gəzə kwəma kən ghən tsee səvəriy, ndə tifa mba'a niy kəətəhwəraw. Mbəzli gwanashi niy zlara na kwətira. Ə cə'wee Hyala a ghənzə pələshi kwa hwər nzə. ¹⁷ Ya tsəgha niy zlara məndi talay, niy zlara Ndə sləkəpəw. Aa niy kəətitera, mba'a ndara bərqi, ta mbayee gəzanshi kwəma ci kaa mbəzli kwa pətsa kəray na, kala hazlənī mbə nəfə tsee ya jəw nzə. Dəŋ *mbəzliy kamaa ka Zhəwifə favə kwəma Hyala fəcava. Ava tsəgha kəətitera Ndə sləkəpə, mba'ee mbəlira va dzəghwa miy zhəl. ¹⁸ Ya namafa kwəma jikir na səəkə naa dzəkən yay,

---

4:12 4:12 Tishikə: Kwəl 4:7-8   **4:13** 4:13 SləniKY 20:6   **4:14** 4:14 Mt 16:27; Alekəsandərə: 1Tim 1:20   **4:16** 4:16 1:15   **4:17** 4:17 Dani 6:21; Cem 22:22; SləniKY 1:8; 23:11   **4:18** 4:18 2Kwər 1:10; Flp 1:19-20

e sənay ta mbəlantera dza Ndə sləkəpə və. Ta ndəghwətəra dza na ta mbayee tsəhəra mə ghwəmə tə pətsa sləkə na. Ə pə ghwəmməə fal dikə tsa Hyala ya hwəmba. *Amin.

Pəl kərni zliya ci lə səkwə nihwəti mbəzli

¹⁹ Kwa kərni kwəma dee gəzəna kiy Timəteyey, ə dee ghaa səkwətəra Pərishil ghəshi lə zata Akilasə, mba'a gha səkwətəra mbəzli kəghi tsa 'Wənesifər kwərakwə. ²⁰ Erastəy, mbə məlmə Kwərintə nzəyəy na, na na Tərəfim na mba'ee zlay mbə məlmə Miletə sa nzana gwərapəy ghəci niy nza. ²¹ Na na ghay, ə pə ghaa diva ta səəkə tikə kyanjwkyanjw, ka vəghwə tasli səəkə. Mbə səkwəna na kar Ewbələsə, lə Pəwdesə, mba'a Linəwsə, mba'a Kwələwdiya. Zhini mbə səkwəna ngwarməhimmə mbə nəw Yesəw tikə gwanashi.

²² Nana kiy Timəteyey, nza gha nza, ndəghwətəna Ndə sləkəpə, mba'a məntənwəy wəzə hwər tsa ci gwənanwəy. Tiba kərayee, nza gha nza ki.

4:19 4:19 Akilasə lə Pərishil: SləniKY 18:2; 'Wənesifər: 2Tim 1:16-17   **4:20** 4:20 Erastə: SləniKY 19:22; Rm 16:23; Tərəfim: SləniKY 21:29   **4:22** 4:22 Gal 6:18

**Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən
Yesəw Kəristəw**

**Bana: Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw
Kəristəw New Testament**

Le Nouveau Testament en langue Bana du Cameroun

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bana

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

ae014872-94cd-54bc-869e-601bde2245b3